

Rodna Gruda

Odgovornost je treba prevzeti, ko gre dobro in ko gre slabo

Taking Responsibility in Good or Bad Times

Objavljeno dne/Published on: 07.02.2014

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: osebni arhiv R. R.

26-letni Robert Rupnik si je že v času študija želel v svet. Po diplomi in pridobitvi naziva diplomirani inženir varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom ni odlašal – dva meseca pozneje je že bil na letalu za Kanado. Odločitev za odhod v tujino, priznava, ni bila lahka, saj je imel doma, v vasi Lome pri Črnem vrhu pod Javornikom, veliko prijateljev, predvsem pa je bila težka ločitev od družine. A želja nabrati si izkušnje, tako življenjske kot poslovne, je bila močnejša...

During the time of his studies, the 26-year old Robert Rupnik already wanted to explore the world. After graduating and achieving the title MS in Health and Work Safety he did not hesitate – two months later he was already boarding a plane for Canada. He admits that is decision for going abroad was not easy because he left all of his friends back home in the village of Lome by Črni Vrh pod Javornikom. It was especially hard for him to say good bye to his family but the wish to gain experience in life and business was stronger.

Kako je vašo odločitev sprejela družina, nenazadnje ste bili in ste še vedno zelo mladi?

Za vse je bila novica o moji odločitvi veliko presenečenje, vendar sem bil vedno zelo samostojen in verjetno sem jim do takrat že nekoliko dal vedeti, da se kaj takega lahko zgodi, saj sem že pred tem veliko potoval. Pri 25 letih sem torej zapustil Slovenijo in sem v Kanadi že 18 mesecev. Osebo menim, da je v tujino bolje oditi, ko si mlad, saj na dom nisi preveč navezan. Vrstnikom, ki si želijo v tujino, bi torej svetoval, naj to čim prej storijo.

Zakaj ste izbrali ravno Kanado in ne katere od evropskih držav?

Evropa je delovala nekako preveč »domače«, če se lahko tako izrazim, in zame nikoli ni bila resna izbira, čeprav je tudi na »stari celini« precej zanimivih držav, ki jih danes malo resneje opazujem. Kanada in Nova Zelandija sta bili državi, za kateri je bilo najlažje dobiti vizo. Zaprošil sem za obe, odobrili so mi ju, vendar je nato po spletu okoliščin Kanada postala moja destinacija.

Kaj ste pred odhodom vedeli o Kanadi?

Po pravici povedano, pred odhodom o tej prostrani državi nisem vedel kaj dosti, razen da je pozimi mraz (smeh). Že na začetku pa sem vedel, da je Toronto mesto, kjer želim stanovati, in o čem drugem nisem niti razmišljal.

Kakšni so bili administrativni postopki? Kaj vse ste morali pridobiti?

Administrativni postopi so dokaj preprosti, vsaj za Working Holiday Visa, ki sem jo takrat dobil. Imeti moraš manj kot 35 let, potrdilo o zdravju ter s policije potrdilo o nekaznovanosti. Sama viza stane 150 evrov, Imeti pa moraš tudi potrdilo, da imaš na računu okrog 2.000. Danes je vse to vođeno elektronsko, navodila pa so zelo preprosta, tako da pri urejanju nisem imel prav nobenih težav. Viza velja leto dni, za podaljšanje bivanja pa moraš poiskati druge načine, najlažje je to urediti prek »sponzorskega podjetja« v Kanadi.

Kolikor vem, ste se najprej ukvarjali s prodajo čajev. Kako ste se znašli v tem poslu, glede na to, da ste sicer izučeni v lesarski stroki?

Drži, prva služba, ki sem jo dobil po prihodu v Toronto, je bila v podjetju, ki se ukvarja s prodajo čajev. Najeli so me kot »Sales&Marketing Manager-ja« in vodil sem vse v zvezi s prodajo v podjetju. To je bilo zelo uspešno sodelovanje, saj smo v osmih mesecih prodajo povečali celo za petdesetkrat in smo še danes v stikih in dobrih odnosih. V resnici so me najeli, kajti v Kanadi se dejansko lahko pogajaš za pogoje dela. Minilo je namreč približno teden dni, da smo našli skupni jezik in bili vsi zadovoljni.

Izučen sem kot lesarski tehnik, vendar bi kot popolnoma nov priseljenec v Kanado malce težje dobil strokovna dela kar takoj. Poleg tega vsakdo uvodoma rad pridobi nekaj kanadskih delovnih izkušenj.

Kako ste pozneje našli delo v mizarstvu?

Že ko sem delal se v podjetju s čaji, so me povabili v podjetje, ki se ukvarja s prodajo oliv in olivnega olja. Ponudba je bila mamljiva, saj je omogočala tudi potovanja po vsej Kanadi. Ponovno sem prevzel položaj »Sales&Marketing Manager« in v petih mesecih pripomogel k zelo dobrim rezultatom in rasti prodaje. Nato pa sva z lastnikom sprejela nekaj prehitrih potez in podjetje je začelo z investicijami, za katere sva pričakovala, da bodo dobičkonosne, izgubljati precej denarja. Toda »po vojni je lahko biti general«, končalo se je, kot se je, in tudi sam nosim velik del odgovornosti. Prihodkov za poravnavo plačilnih obveznosti je torej začelo primanjkovati in poiskati sem moral drug vir dohodka. Z omenjenim podjetjem pa smo kljub vsemu ostali v dobrih odnosih.

Medtem sem opazil mizarstvo delavnico, odšel k lastniku na pogovor in kmalu smo začeli sodelovati. Trenutno torej delam kot mizar v zasebni delavnici, kjer je zaposlenih sedem ljudi. Izdelujemo pohištvo po meri najvišjega cenovnega razreda. Opazil sem, da so delo mizarja in skoraj vsa obrtniška dela tukaj zelo cenjeni.

V Kanadi živi veliko Slovencev. Ste morda katerega od njih srečali?

Seveda, srečal sem veliko Slovencev, največ skozi šport, saj sem igral nogomet za Toronto Slovenia Team. Veliko sem jih srečal tudi na številnih slovenskih prireditvah, zlasti v Torontu. Imel sem priložnost spoznati sijajne ljudi, s katerimi smo postali prijatelji. Tudi v poslovnem svetu je nekaj zelo uspešnih Slovencev in moram povedati, da so to velike osebnosti in Slovencem, ki se na novo priselijo v Kanado, veliko pomagajo.

Se vam zdi, da je Kanada dežela priložnosti? Nameravate v tej deželi ostati?

Hmmm... Rekel bi, da je za nekatere res dežela priložnosti, za druge pa, žal, dežela propada. Živimo namreč ameriški slog življenja, kar pomeni, da si povsem samostojen, nihče pa ti ničesar ne da kar tako. Vsa zdravstvena zavarovanja so povsem posameznikova izbira in vse zadeve si moraš urejati sam. Urnika od 7.00 do 15.00 ni, delamo več kot v Sloveniji, a smo tudi primerno plačani. Osebnostno mi je ta življenjski slog, ko si sam svoj gospodar, veliko bolj všeč. Gotovo so pogoji za življenje precej boljši kot v Sloveniji, vsaj kar zadeva plačilno disciplino in višino plač. Stroški so podobni kot v Sloveniji, toda tu tudi ljudje z minimalnimi plačili lahko živijo dostojno življenje. Seveda najdeš ljudi, ki samo tarnajo in pravijo, da ni nobenih priložnosti, tako da osebno mislim, da je, odvisno od tega, s kakšnim namenom greš v tujino, vsaka dežela dežela priložnosti. V Kanadi je veliko priložnosti za tistega, ki resnično želi uspeti v tej deželi. Brez zadržkov jo priporočam vsakomur, ki želi v tujino.

V Kanadi ne nameravam ostati, država je urejena in o krizi ni ne duha ne sluha, vendar sem se odločil, da tu ne bom preživel vsega življenja. Trenutno sem na počitnicah v Miamiu, kjer mi je res zelo všeč, saj so mi topli kraji zelo pri srcu.

Vas mikajo podjetniške vode? Kako težavno je v Kanadi ustanoviti podjetje?

Podjetništvo je gotovo eden izmed mojih prihodnjih ciljev. V Kanadi je zelo preprosto ustanoviti podjetje. Nizki so tudi stroški in obdavčitev. Pogoji za podjetnike so tukaj neprimerno boljši, seveda pa moraš imeti državljanstvo ali biti »landed immigrant«. Priseljenci lahko ta pogoj izpolnijo po dveh letih bivanja ali po enem letu delovnih izkušenj v Kanadi. Na same papirje čakaš še eno leto in stanejo okoli 1.500 dolarjev. Sam sem tu že poskusil ustanoviti podjetje in sodelovati s prijateljem v Sloveniji. Vse je bilo že pripravljeno, vendar leta čakanja, da postanem »landed immigrant« ali »permanent resident« zaenkrat ne načrtujem. No, morda pa najdeva kako drugo pot in pričneva sodelovati.

V Sloveniji imamo izjemno bogastvo lesa, a lesna industrija bolj kot ne životari. Če bi se razmere spremenile, bi se bili pripravljeni vrniti domov?

Pri nas je pogled na lesno področje bolj kot ne žalosten in lesna industrija večinoma životari, vendar je kljub temu v Sloveniji kar nekaj zelo uspešnih lesnih podjetij, ki razmišljajo napredneje. Danes se svet tako hitro spreminja, zato je težko spati na starih metodah dela in delati samo na cenovni konkurenčnosti ter pričakovati pomoč z vseh koncev. Treba je prevzeti odgovornost, ko gre dobro in ko gre slabo! To je po mojem mnenju največja razlika med našo Slovenijo in uspešno Kanado.

Poleti se vračam v Slovenijo ne glede na razmere, saj so te le stvar pogleda posameznika. Ne morem pa napovedati za koliko časa, saj imam možnosti za delo v ZDA, a verjetno bom ostal nekaj časa na slovenski obali.

Za konec bi dodal, da je tujina le za tistega, ki si to res želi, nikakor ne bi svetoval zapustiti domovine na vrat na nos, pa naj bo to Evropa ali Amerika, saj sem srečal več starejših Slovencev, ki še danes, po 40 letih, v Kanadi niso srečni. Seveda pa to ni pravilo! Zame osebno je izkušnja tujine zelo dobra.

